

आफ्ना अधिकारहरु थाहा पाऔं (कार्यस्थलमा हुने यौन उत्पीडन)

के तपाईंलाई कार्यस्थलमा यौन उत्पीडन, तपाईंको हाकिम, सहकर्मी, सेवाप्रदायक वा सेवाग्राहीद्वारा गरिएको यौन उत्पीडन समेत गरिएको छ ? के तपाईंले कार्यस्थलमा भएको यौन सम्बन्धी पोष्टर वा गफगाफले गर्दा असजिलो महसुस गर्नुभएको छ ? लिङ्ग भेदभाव अध्यादेश (SDO) ले तपाईंलाई यौन उत्पीडन तथा प्रतिकूल वातावरणबाट संरक्षण गर्दछ ।

निम्न मध्येका कुनै कहिल्यै तपाईंसँग काममा भएका छन् ?

- कसैले तपाईं कस्तो देखिनु हुन्छ भनेर यौनजन्य कुराहरु भनेको थियो जुन तपाईंका लागि अपमानित वा भयभित गराउने खालको थियो ।
- कसैले तपाईंलाई यौनजन्य तरिकाले छोएको थियो, जबकी तपाईंले उसले त्यसो नगरोस् भन्ने चाहानु हुन्थ्यो ।
- कसैले तपाईंका साथ अवाञ्छनीय यौनजन्य व्यवहार गरेको थियो ।
- कसैले तपाईंको वारेमा यौनजन्य ठट्टाहरु गरेको वा यौनजन्य कुराहरु तपाईंलाई भनेको वा तपाईंले सुन्ने गरी भनेको थियो जुन तपाईंले मन पराउनु भएको थिएन ।
- कसैले तपाईंलाई अश्लील तस्वीरहरु देखाएको वा अश्लील तस्वीरहरु देखिने ठाँउमा राखेको थियो जसले तपाईंलाई काममा अप्ठ्यारोमा पारेको वा असजिलो महसुस गराएको थियो ।
- कसैले तपाईंले कुनै वस्तु, सुविधा वा सेवा प्रदान गर्ने क्रममा तपाईंलाई यौन उत्पीडन गरेको थियो ।

मात्र तपाईं एकलो हुनुहुन्न । प्रत्येक वर्ष धेरै मानिसहरुले यौन उत्पीडनको अनुभव गर्छन् । यो काममा असजिलो/संकोच गराउने तथा तनाव दिने खालको मात्र नभई गैर-कानूनी पनि हो ।

तपाईं लिङ्ग भेदभाव अध्यादेशद्वारा सुरक्षित हुनुहुन्छ

तपाईं यौन उत्पीडन विरुद्ध लिङ्ग भेदभाव अध्यादेशद्वारा सुरक्षित हुनुहुन्छ । कानून अन्तर्गत यौन उत्पीडन देवानी अपराध हो । कानूनले हामीलाई यौन उत्पीडन अवाञ्छनीय यौन व्यवहार हो भनेर भन्दछ । यसमा तपाईंलाई छुने, यौनजन्य कुराहरु तपाईंलाई सुनाउने, तथा यौन सम्पर्कका लागि आग्रह गर्ने जस्ता कार्यहरु समावेश हुन्छन् । यौन उत्पीडन भनेको कुनै यौनजन्य रूपमा प्रतिकूल भएको परिवेशमा तपाईंले भय महसुस गर्नुहुन्छ भन्ने पनि हो । लिङ्ग भेदभाव अध्यादेशले यौन उत्पीडन विरुद्ध दुवै रोजगार र शैक्षिक क्षेत्रहरु, तथा वस्तु, सुविधा वा सेवा प्रदायकहरुलाई सेवाग्राहीले गर्ने वा सेवाग्राहीलाई वस्तु, सुविधा वा सेवा प्रदायकहरुले गर्ने यौन उत्पीडन विरुद्ध संरक्षण प्रदान गर्दछ ।

निम्न कुराहरु भएता पनि तपाईं संरक्षित हुनुहुन्छ :

- कसैले पनि यौन उत्पीडनको घटना नदेखेको ।
- तपाईंले आफ्नो जागिर गुमाउनु नभएको ।
- उत्पीडक तपाईंको हाकिम नभएको तर तपाईंको सहकर्मी वा सेवा प्रदायक अथवा सेवा ग्राही भएको ।

- कहिले काहिं तपाईंले यौन व्यवहारमा साथ दिनु भएको अथवा आफूलाई समर्पण गर्नु भएको - तर नचाहदा नचाहदै ।
- यदि त्यो (घटना) एकपटक मात्रै भएको थियो ।
- हङ्कङ्गमा दर्ता गरिएको पानी जहाज वा हवाइजहाजमा हङ्कङ्ग बाहिर यदि तपाईंले वस्तु, सुविधा वा सेवा उपलब्ध गराउनु भएको वा उपभोग गर्नु भएको ।

यदि तपाईं विरुद्ध यौन उत्पीडन गरियो भने तपाईंले के गर्न सक्नुहुन्छ ?

1. “हुन्न (स्वीकार्य नभएको)” भन्नुहोस् ।

उत्पीडकलाई सो कार्य बन्द गर्न भन्नुहोस् । उत्पीडकलाई तपाईं यौनजन्य व्यवहार चाहानु हुन्न भनेर भन्नुहोस् । यदि सो कार्य फेरि भएमा, उत्पीडकलाई सो कार्य बन्द गर्न पत्र लेख्नुहोस् , तथा एक प्रति आफ्नो प्रयोजनका लागि राख्नुहोस् ।

2. के भएको थियो , टिप्नुहोस् ।

मिति , समय तथा स्थानको विवरण टिप्नुहोस् । सो व्यक्तिले तपाईंलाई के भनेका थिए समावेश गर्नुहोस् । यदि उक्त व्यक्तिले तपाईंलाई छोएको थिए भने तपाईंलाई कहाँ छोडिएको थियो लेख्नुहोस् तथा त्यहाँ को को थिए लेख्नुहोस् । यी सबै टिपोटहरूको एक प्रति घरमै राख्नुहोस् । यदि तपाईंले उत्पीडक/संस्था विरुद्ध उजुरी गर्ने वा अदालतमा मुद्दा दायर गर्ने निर्णय गर्नुभयो भने यी टिपोटहरू उपयोगी हुन सक्छन् ।

3. साथीहरू, परिवार, तथा सह-कर्मिहरूबाट सहायता लिनुहोस् ।

उत्पीडनको कारणले गर्दा कसैले खिन्नतावोधको अनुभव गर्छन् अथवा कसैलाई वायू बढ्ने, टाउको दुख्ने अथवा वाक वाक आउला आउला जस्तो हुने गर्छ । आफ्नो ख्याल गर्नुहोस् । यदि तपाईं आफ्नो जागिर जाला भनेर डराउनुभएको छ भने कम्पनीमा यस्तै समस्यामा परेको अन्य सहकर्मिहरू छान् की पत्ता लगाउने कोशिस गर्नुहोस् । उनीहरूसँग मिलेर समस्याको हल खोज्नुहोस् ।

4. आफ्नो यूनियनको प्रतिनिधिसँग कुराकानी गर्नुहोस् , यदि तपाईं कुनै यूनियनमा आवद्ध हुनुहुन्छ भने ।

5. गैर सरकारी संघ संस्था वा अन्य सम्बन्धित निकायबाट सहायता लिनुहोस् ।

6. आफ्नो रोजगारदातासँग कुराकानी गर्नुहोस् ।

तपाईंको रोजगारदातासँग लिखितमै यौन उत्पीडन विरुद्धका नीति तथा उजुरी गर्ने कार्यविधि हुनुपर्दछ । आफ्नो कर्मचारी हाते- डायरी (पुस्तिका) हेर्नुहोस् वा कर्मचारी विभागसँग कुराकानी गर्नुहोस् । यदि उत्पीडक सेवाग्राही हो भने आफ्नो सुपरभाइजर वा रोजगारदातालाई तत्कालै जानकारी गराउनुहोस् ताकी उचित व्यवहारिक कदमहरू चाल्न सकियोस् ।

7. आफ्नो कामको अभिलेख राख्नुहोस् ।

तपाईंले राम्रो काम गर्नुभएको देखाउने खालका आफ्ना कार्य-सम्पादन मूल्यांकनहरूका प्रतिलिपिहरू तथा कुनै पत्र वा टिप्पणीहरूका प्रतिलिपिहरू घरमै राख्नुहोस् । उत्पीडकले व्यवहारको वचाउ गर्नका लागि तपाईंको कार्य-सम्पादन माथि प्रश्न गर्न सक्छन् ।

8. समान अवसर आयोग (EOC) मा उजुरी दर्ता गर्नुहोस् ।

आयोग तपाईंलाई सहयोग गर्नको निम्ति हो । तपाईंले आयोगबाट समाधानका लागि सहायता लिन सक्नुहुन्छ ।

9. आफ्नो कानूनी अधिकारहरुको बारेमा अधिक जानकारीहरु पत्ता लगाउनुहोस् ।

तपाईंले कुनै वकिलसँग कुराकानी गर्न सक्नुहुन्छ वा जिल्ला अदालतमा मुद्दा दायर गर्न सक्नुहुन्छ ।

तपाईंले यौन उत्पीडन रोकथाम गर्न सक्नुहुन्छ

धेरै मानिसहरुले भेदभाव विरुद्ध लडेका छन् तथा उनीहरुले आफ्नो कार्य-जीवन (काम गर्ने वातावरण) मा सुधार गरेका छन् । पहिलो कदम भनेको कानून अन्तर्गत आफ्नो अधिकारहरुको बारेमा थाहा पाउनु हो । तपाईंले :

- जिल्ला अदालतमा मुद्दा दायर गर्न सक्नुहुन्छ ।
- समान अवसर आयोगमा उजुरी दर्ता गर्न सक्नुहुन्छ तथा समस्या मध्यस्तता मार्फत सुल्झाउन सक्नुहुन्छ । मिलापत्र/सम्झौताको शर्तहरु निम्न बमोजिमका हुन सक्दछन् : व्यवहार वा अभ्यासहरु अन्त्य गर्नका लागि वचनबद्धता; क्षमायाचनाको पत्र, यौन उत्पीडन रोकथाम नीति स्थापना गर्नका लागि कम्पनीबाट प्रतिबद्धता; तालिमको प्रावधान; वा आर्थिक क्षतिपूर्तिको प्रावधान ।
- मध्यस्तता सफल नभएको खण्डमा आयोगमा कानूनी सहायताको लागि आवेदन दिन सक्नुहुन्छ ।

अधिक जानकारीका लागि समान अवसर आयोगको वेबसाइट हेर्नुहोस् तथा हाम्रा निर्धारित टकमा सहभागी हुनुहोस् वा तपाईंको कम्पनीलाई आफ्ना कर्मचारीहरुलाई टक दिनका लागि आयोगलाई आमन्त्रण गर्न आग्रह गर्नुहोस् ।

कहाँबाट मद्दत लिने ?

तपाईंलाई मद्दतको लागि समान अवसर आयोग हाजिर छ । यौन उत्पीडन विरोधी स्रोत सामाग्री र शैक्षिक सामाग्रीहरु जस्तो की “डिडिओ (DDO) र म”, “यसडिओ (SDO) र म”, “एफयसडिओ (FSDO) र म” र “आरडीओ (RDO) र म ” को लागि आयोगको वेबसाइट www.eoc.org.hk हेर्नुहोस् । यौन उत्पीडन, गर्भावस्था भेदभाव, तथा अन्य विषयका “आफ्ना अधिकारहरु थाहा पाऔं” सम्बन्धी श्रृंखला प्रकाशनहरु पनि उपलब्ध छन् ।

ठेगाना :	16/F., 41 Heung Yip Road, Wong Chuk Hang, Hong Kong
टेलिफोन :	2511 8211
फ्याक्स :	2511 8142
इमेल :	eoc@eoc.org.hk
एसएमएस सोधपूछ सेवा :	6972566616538 (श्रवणशक्ति/वाकशक्तिमा कठिनाई भएका व्यक्तिका लागि)